

سیاست‌گذاری و اجرا در سه قوه کشور

انتظارات از قوای سه گانه

چشم‌انداز اقتصادی کشور در سال ۸۷ به قلم دکتر احمد توکلی، رییس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

هم دارد که دولت به این دو بند تقریباً بی‌اعتنا است. بند «الف» ناظر به واگذاری واحدهای کوچک و متوسط دولتی، آزادسازی فعالیت بخش خصوصی در همه عرصه‌ها و رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری و بسترسازی برای فعالیت بخش‌های تعاونی و خصوصی است. از نظر ما، اجرای بند «الف» بر بند «ج» مقدم است، یعنی آزادسازی و انحصارزدایی باید قبل از خصوصی سازی انجام شود. اما دولت محترم با عجله و بدون فراهم کردن مقدمات خصوصی سازی که همان آزادسازی متناسب و رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری است، فروش سهام شرکت‌های بزرگ دولتی را پیش می‌برد. امیدوارم سال ۸۷، سال اجرای صحیح سیاست‌های کلی اصل ۴۴ یعنی انحصارزدایی و آزادسازی فعالیت‌های اقتصادی باشد که در مصوبه مجلس کاملاً دیده شده است.

تورم، تورم

چشم‌انداز تورم در سال ۸۷ نگران‌کننده است و شواهد و علائم در این باره اعلام خطر می‌کنند. امیدوارم در سال جدید بتوانیم به دولت محترم تفهیم کنیم که مهار تورم، بر اجرای طرح‌های عمرانی بیشتر اولویت دارد. امیدوارم دولت و مجلس قبول کنند که تورم شدید، هم ضد تولید و رشد اقتصادی است و هم ضد عدالت. من برنامه کاری‌ام در سال جدید را بر دو محور استوار کرده‌ام، اول به مجلس و دولت و نظام بقبولانم که مهار تورم را اولویت اول کشور قرار دهند و ترمز خرج کردن دلارهای نفتی را بکشند و دوم، بند «الف» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ یعنی انحصارزدایی و رفع موانع تولید و سرمایه‌گذاری را به صورت نهضتی دایمی در سیاست‌گذاری کشور درآوریم.

همراهی خوانندگان «اقتصاد ایران»

در اینجا فرصت را مغتنم می‌شمارم و برای اجرای؟ حایز اهمیت، شامل مهار تورم و اجرایی نمودن بند «الف» سیاست‌های کلی اصل ۴۴، خوانندگان فهیم ماهنامه «اقتصاد ایران» را به مشارکت و کمک فرامی‌خوانم.

امیدوارم سال جدید، سالی سرشار از برکت و سلامتی برای ملت ایران باشد. ■

تکالیف و اختیارات دولت، زمینه را برای کاهش دخالت دولت، کم کردن حجم دیوان سالاری و اصلاح نظام پرداخت‌های دولتی فراهم می‌سازد. با اجرای این قانون، انتظار می‌رود بهره‌وری بخش دولتی افزایش یابد. در واقع، این قانون، مکمل و مصوبه مجلس هفتم در اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ است. یک برنامه مهم مجلس هشتم باید نظارت بر حسن اجرای این دو قانون باشد.

خصوصی سازی‌های ناموفق

در سال ۸۶ انتظار داشتیم قانون اجرایی سیاست‌های کلی اصل ۴۴ تصویب و اجرایی شود، ولی متأسفانه مجلس و شورای نگهبان به تفاهم نرسیدند و تصویب این قانون به مجمع تشخیص مصلحت نظام و سال ۸۷ موکول شد. آنچه ذهن مرا مشغول کرده و جای نگرانی دارد، این است که دولت محترم، بدون داشتن قانون مربوط به سیاست‌های کلی اصل ۴۴ همچنان به فروختن سهام شرکت‌های بزرگ دولتی مشغول است و در این راه، به تجارب خصوصی سازی شکست خورده دهه ۷۰ بی‌اعتنایی باشد و همان اشتباهاتی که در نیمه اول دهه ۷۰ خصوصی سازی، دوره سازندگی را ناکام کرد، امروز مجدداً تحت نام پرطمطراق اصل ۴۴ در حال اجرا است. یادآوری می‌کنم که خصوصی سازی در برنامه اول و دوم توسعه به چند دلیل شکست خورد. اول آن که هدف از خصوصی سازی به جای هدف حداقلی «افزایش کارایی اقتصاد»، «کسب درآمد برای دولت» تعیین شده بود که امروز هم کم و بیش همین رویکرد حکم فرما است.

آن روزها وجوه حاصل از خصوصی سازی صرف بودجه‌های جاری دولت می‌شد که امروز هم همین اشتباه در حال تکرار است. آن روزها کارگران شرکت‌های واگذار شده درباره خصوصی سازی توجیه و با آن همراه نبودند که امروز هم نیستند. آن روزها، مردم در فرآیند خصوصی سازی نقش برجسته‌ای نداشتند و امروز هم (به جز مورد خاص سهام عدالت) نقشی ندارند.

الفبای ۴۴

درباره خصوصی سازی موجود، از همه نگران‌کننده‌تر این است که سیاست‌های کلی اصل ۴۴ به جز بند «ج» (خصوصی سازی واحدهای بزرگ)، بند «الف» و «ب»

سال ۸۷ چهارمین سال از اجرای برنامه چهارم توسعه و چهارمین سال از دوره چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام است. در شرایطی سال ۸۶ را پشت سر گذاشتیم که اقتصاد ایران از بیماری‌های مزمن تورم، بیکاری، فساد و رانت خواری، انحصارات، موانع گسترده تولید و سرمایه‌گذاری، فرهنگ کاری و پس‌انداز ضعیف، قوانین و مقررات و اطلاعات غیرشفاف و سیستم قضایی که از تنبیه مؤثر مجریان و کلاهبرداران، عاجز است، رنج می‌برد. در قوه مجریه و مقننه هم مشکل داشتیم: دولتی که برنامه روشن اقتصادی ندارد و به انضباط مالی و اولویت‌گذاری طرح‌های عمرانی کم اعتنا است و مجلسی که در گسترش استفاده از دلارهای نفتی و مبتلا کردن اقتصاد ایران به بیماری هلندی، شریک جرم دولت است. این، چهره‌ای از اقتصاد ایران در سال ۸۶ بود. البته جرقه‌های امیدوارکننده‌ای را هم در سال ۸۶ شاهد بودیم که از جمله آنها باید به پیشرفت‌های علمی کشور در عرصه‌های پزشکی، قضایی و هسته‌ای اشاره کنم. امیدوارم این بخش‌های پیش‌تاز که با سرمایه‌گذاری زیاد دولتی و با همت دانشمندان عمدتاً جوان به موفقیت رسیده‌اند، بتوانند نتایج و دستاوردهای خود را به نوعی در خدمت رشد اقتصاد ایران قرار بدهند.

بنزین و قیمت

در سال ۸۶ گامی بلند برای صرفه‌جویی در مصرف بنزین با اعمال سیاست‌های غیرقیمتی، از جمله سهمیه‌بندی بنزین برداشته شد. این کار، مصرف بنزین را از حدود ۸/۴ میلیون لیتر به کمتر از ۶۰ میلیون لیتر در روز رساند. همزمان با اجرای بخشی از تبصره ۱۳، شبکه حمل‌ونقل عمومی هم تا حدودی مجهز شد. امیدوارم با توسعه و تجهیز بیشتر شبکه حمل و نقل عمومی و ایجاد کالاهای جان‌شین برای خودروی شخصی، کسب قیمتی تقاضای بنزین بالا رفته باشد و همان طور که پیش‌بینی می‌کردیم بتوانیم به تدریج، سیاست‌های قیمتی را برای مهار مصرف بنزین به شکل مؤثری به کار بگیریم و تا چند سال دیگر، نرخ بنزین در کشور ما کاملاً آزاد شود.

تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری

یکی از حوادث خوب سال ۸۶، تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری در مجلس بود. این قانون با باز تعریف نقش دولت در همه عرصه‌ها و تصریح